

Prezydent Miasta Kędzierzyn-Koźle

Or. 1510.2.21.2024

Kędzierzyn-Koźle, 15 października 2024 r.

Pan Ireneusz Wiśniewski
Przewodniczący
Rady Miasta Kędzierzyn-Koźle

Ustosunkowując się do złożonego w dniu 5 września 2024 r. wniosku w przedmiocie „zawarcia porozumienia pomiędzy gminami Bierawa oraz Kędzierzyn-Koźle w celu utworzenia Obszaru Chronionego Krajobrazu „Bory Kędzierzyńsko-Kozielskie”, proponuję:

- 1) z uwagi na objęcie postulowanym obszarem ochrony krajobrazu ok. 8,6 tys. z 11,9 tys. ha całej powierzchni gminy Bierawa – przekazanie wniosku do rozpatrzenia w tej części według właściwości Radzie Gminy Bierawa;
- 2) niepodejmowanie czynności prawnych zmierzających do zawarcia postulowanego porozumienia i towarzyszących mu uchwał właściwych rad gmin w sprawie wniosku o utworzenie obszaru chronionego krajobrazu, do czasu otrzymania stanowiska Rady Gminy Bierawa w przedmiocie wniosku, a następnie przeprowadzenia oceny potencjalnych ograniczeń rozwoju gospodarczego gminy Kędzierzyn-Koźle, związanych z ewentualnym wprowadzeniem obszaru chronionego krajobrazu.

UZASADNIENIE PRAWNE I FAKTYCZNE

I. Stan prawny.

1. Zgodnie z art. 241 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2024 r. poz. 572), zwanej dalej „Kpa”, przedmiotem wniosku mogą być w szczególności sprawy ulepszenia organizacji, wzmocnienia praworządności, usprawnienia pracy i zapobiegania nadużyciom, ochrony własności, lepszego zaspokajania potrzeb ludności. W myśl art. 243 Kpa, jeżeli organ, który otrzymał wniosek, nie jest właściwy do jego rozpatrzenia, obowiązany jest w ciągu siedmiu dni przekazać go właściwemu organowi. O przekazaniu wniosku zawiadamia się równocześnie wnioskodawcę.

2. Stosownie do art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1465), wykonywanie zadań publicznych może być realizowane w drodze współdziałania między jednostkami samorządu terytorialnego.

3. Zgodnie z art. 23 ust. 1, 2, 3 i 3d ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2024 r. poz. 1478), zwaną dalej „U. o. p.”:

- 1) obszar chronionego krajobrazu obejmuje tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem lub pełnią funkcję korytarzy ekologicznych;

2) wyznaczenie obszaru chronionego krajobrazu następuje w drodze uchwały sejmiku województwa, która określa jego nazwę, położenie, obszar, sprawującego nadzór, ustalenia dotyczące czynnej ochrony ekosystemów oraz zakazy właściwe dla danego obszaru chronionego krajobrazu lub jego części, wybrane spośród zakazów wymienionych w art. 24 ust. 1, wynikające z potrzeb jego ochrony;

3) projekty uchwał sejmiku województwa, o których mowa w ust. 2, wymagają uzgodnienia z właściwą miejscowo radą gminy oraz właściwym regionalnym dyrektorem ochrony środowiska;

4) utworzenie obszaru chronionego krajobrazu może nastąpić również na wniosek rady gminy, na obszarze której obszar chronionego krajobrazu miałby być utworzony lub powiększony.

4. Na podstawie art. 24 ust. 1 U. o. p., na obszarze chronionego krajobrazu mogą być wprowadzone m. in. zakazy:

1) zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;

2) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko;

3) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;

4) wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;

5) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztormowym, przeciwpowodziowym lub przeciwoświsiskowym lub utrzymaniem, budową, odbudową, naprawą lub remontem urządzeń wodnych;

6) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka;

7) likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych;

8) budowania nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od:

a) linii brzegów rzek, jezior i innych naturalnych zbiorników wodnych,

b) zasięgu lustra wody w sztucznych zbiornikach wodnych usytuowanych na wodach płynących przy normalnym poziomie piętrzenia określonym w pozwoleniu wodnoprawnym, o którym mowa w art. 389 pkt 1 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. - Prawo wodne;

- z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej.

5. Zgodnie z załącznikiem nr 2 (Polityka Przestrzenna) do Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Opolskiego przyjętego uchwałą Nr XLIX/357/2002 Sejmiku Województwa Opolskiego z dnia 24 września 2002 r. w sprawie uchwalenia Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Opolskiego (Dz. Urz. Woj. Opolskiego z 2002 r., Nr 112, poz. 1798, z późn. zm.), zwanego dalej „P. Z. P. W. O.”, zaplanowano powstanie Obszaru Chronionego Krajobrazu „Bory Kędzierzyńsko-Kozielskie”.

Zgodnie z częścią II części A części tekstowej studium stanowiącego załącznik nr 1 do uchwały nr LVIII/683/23 Rady Miasta Kędzierzyn-Koźle z dnia 25 maja 2023 r. w sprawie uchwalenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Kędzierzyn-Koźle, zwanego dalej „studium”, jednym z kierunków rozwoju w zakresie środowiska przyrodniczego określono utworzenie obszaru chronionego krajobrazu w formie obszarowej: „Bory Kędzierzyńsko-Kozielskie”.

W myśl ust. 1 części XXIII części B części tekstowej studium jako obszary i obiekty chronione na mocy ustawy o ochronie przyrody wskazano projektowany Obszaru Chronionego Krajobrazu „Bory Kędzierzyńsko-Kozielskie”.

II. Przedmiot wniosku.

1. W dniu 5 września 2024 r. Wnioskodawca złożył wniosek dotyczący „zawarcia porozumienia pomiędzy gminami Bierawa oraz Kędzierzyn-Koźle w celu utworzenia Obszaru Chronionego Krajobrazu „Bory Kędzierzyńsko-Kozielskie”.

2. Wnioskodawca w treści wniosku przedstawił informację, iż na stronie internetowej Rządowego Centrum Legislacji zamieszczono projekt nowej ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (druk 622), zwanej dalej „U. d. j. s. t.”.

W Rozdziale 4 pod nazwą Zasady ustalania potrzeb finansowych jednostek samorządu terytorialnego i ich finansowania w art. 29 U. d. j. s. t. określono potrzeby ekologiczne ustalane dla jednostki samorządu terytorialnego, na terenie której znajdują się obszary o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chronione, przez które rozumie się parki narodowe, rezerwy przyrody, parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu, strefy ochrony krajobrazu ustanawiane w tych obszarach, a także obszary Natura 2000, zwane dalej „obszarami prawnie chronionymi”.

W następnych przepisach U. d. j. s. t. wskazano na sposób ustalenia kwot potrzeb ekologicznych stanowiących wsparcie dla gmin.

Ponadto Wnioskodawca:

- 1) w oparciu o treść U. d. j. s. t. określił możliwe szacunkowe wsparcie dla Gminy Bierawa (około 800 tys. zł) oraz Gminy Kędzierzyn-Koźle (ok. 250 tys. zł);
- 2) podał zakazy, o których mowa w art. 24 ust. 1 U. o. p.;
- 3) wskazał na 3 propozycje krajobrazów priorytetowych na terenie projektowanego Obszaru Chronionego Krajobrazu „Bory Kędzierzyńsko-Kozielskie” w ramach projektu audytu krajobrazowego województwa opolskiego;
- 4) przedstawił, iż Obszar Chronionego Krajobrazu „Bory Kędzierzyńsko-Kozielskie” wpisuje się w tendencje opisane w programie ochrony środowiska dla województwa opolskiego przyjętego uchwałą nr XXXVI/368/2021 Sejmiku Województwa Opolskiego z dnia 30 listopada 2021 r. w sprawie przyjęcia „Programu ochrony środowiska województwa opolskiego na lata 2021-2027”.

III. Stan faktyczny

1. Sejmik Województwa Opolskiego mimo treści załącznika nr 2 do P. Z. P. W. O. nie skierował do Rady Miasta Kędzierzyn-Koźle do uzgodnienia projektu uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru chronionego krajobrazu.

2. Pomimo, iż potencjalny obszar chronionego krajobrazu znajdować się mógłby w granicach administracyjnych gmin: Kędzierzyn-Koźle, Bierawa, Ujazd oraz Rudziniec (województwo śląskie), Wnioskodawca wnioskując jedynie o zawarcie porozumienia między gminą Kędzierzyn-Koźle i gminą Bierawa.

3. Wobec rozbieżności potencjalnego przebiegu granic obszaru chronionego krajobrazu w obowiązujących jak i projektowanych dokumentach, granice te powinny zostać ustalone systemowo, aby utworzyć spójny korytarz ekologiczny łączący istniejący Park Krajobrazowy „Cysterskie Kompozycje Rud Wielkich” z Parkiem Krajobrazowym „Góra Świętej Anny”.

3. Teren, na którym miałyby zostać ustanowiony obszar chronionego krajobrazu, użytkowany jest w większości jako lasy gospodarcze, zarządzane przez Państwowe Gospodarstwo Leśne-Lasy Państwowe, co w dużym stopniu zabezpiecza trwałość tego sposobu jego zagospodarowania.

Podjęcie działań w celu utworzenia postulowanego obszaru wymagałoby zatem uzgodnienia z ww. podmiotem.

Ponadto wobec postulowanego objęcia ochroną ponad 8,6 tys. ha z 11,9 tys. ha powierzchni gminy Bierawa, w tym powierzchni na której prowadzona jest działalność gospodarcza, inicjatywa w procesie ustanowienia postulowanej formy ochrony przyrody należy do władz tej gminy.

Gmina Kędzierzyn-Koźle na której terenie wg. wnioskodawcy, ochroną miałyby zostać objęte ok. 2,6 tys. ha z 12,3 tys. ha, równolegle może dokonać oceny proporcjonalności wartości obszaru chronionego krajobrazu do ograniczeń rozwoju gospodarczego wynikających z tej formy ochrony.

4. Opierając się na wskaźnikach ujętych w U. d. j. s. t., zauważyć należy że ich wysokość będzie mocno związana z powierzchnią objętą ochroną oraz liczbą zakazów wprowadzonych na danym obszarze.

Aby osiągnąć wysokość kwot, o których wzmiankuje wnioskodawca, na Obszarze Chronionego Krajobrazu „Bory Kędzierzyńsko-Kozielskie” musiałyby obowiązywać minimum pięciu zakazów z siedmiu „punktowanych” wskazanych w U. d. j. s. t. (o których mowa w art. 24 ust. 1 pkt 2 i 4-9 U. o. p.), które w związku z funkcjonowaniem przemysłu wydobywczego na terenie Gminy Bierawa, mogą budzić największe obawy i sprzeciw. Wprowadzenie mniej niż pięć zakazów „punktowanych” spowodowałoby spadek wysokości kwot o 2/3 (w przypadku Bierawy do ok. 270 tys. zł, a Kędzierzyna-Koźla do ok. 80 tys. zł). Natomiast wprowadzenie wyłącznie zakazów, o których mowa w art. 24 ust. 1 pkt 1 i 3 U. o. p., nie będzie uprawniało do otrzymania jakichkolwiek kwot.

Poza zakazami, wpływ na wysokość wsparcia mieć będzie powierzchnia objęta ochroną. Jak wspomniano, z uwagi na rozbieżności w przebiegu granicy Obszaru Chronionego Krajobrazu „Bory Kędzierzyńsko-Kozielskie” na terenie Gminy Kędzierzyn-Koźle oraz plany budowy infrastruktury komunikacyjnej w północno-zachodnim narożniku planowanego Obszaru Chronionego Krajobrazu „Bory Kędzierzyńsko-Kozielskie”, szczegółowej analizie należałoby poddać zasadność objęcia ochroną terenów zlokalizowanych w os. Azoty i w os. Sławięcice (ok. 600 ha).

5. U. d. j. s. t. uchwaloną w dniu 1 października 2024 r. przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 2 października 2024 r. przekazano Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej i Marszałkowi Senatu Rzeczypospolitej Polskiej.

IV. Podsumowanie.

W świetle przedstawionego stanu prawnego i faktycznego proponuję:

- 1) z uwagi na objęcie postulowanym obszarem ochrony krajobrazu ok. 8,6 tys. z 11,9 tys. ha całej powierzchni gminy Bierawa – przekazanie wniosku do rozpatrzenia w tej części według właściwości Radzie Gminy Bierawa;
- 2) niepodjęcie czynności prawnych zmierzających do zawarcia postulowanego porozumienia i towarzyszących mu uchwał właściwych rad gmin w sprawie wniosku o utworzenie obszaru chronionego krajobrazu, do czasu otrzymania stanowiska Rady Gminy Bierawa w przedmiocie wniosku, a następnie przeprowadzenia oceny potencjalnych ograniczeń rozwoju gospodarczego gminy Kędzierzyn-Koźle, związanych z ewentualnym wprowadzeniem obszaru chronionego krajobrazu.

PREZYDENT MIASTA

Sabina Nowosielska

Sporządzono w 2 egzemplarzach:

- 1 egzemplarz dla adresata,
- 1 egzemplarz aa.

Kopię otrzymuje drogą elektroniczną: Kierownik Wydziału Ochrony Środowiska i Rolnictwa Urzędu Miasta Kędzierzyn-Koźle na adres: gabriela.helbin@kedzierzynkozle.pl.